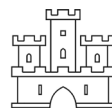

ZRAZU

BRATISLAVA - STARÉ MESTO

informácie, rady, program, zaujímavosti

11/2022

Do električky nastúpi pán v staršom oblečení, s veľkou, naplnenou taškou. Na opálenej tvári mu vidieť vek aj všetky starosti. Inštinktívne odstupujem, aby som urobila miesto. Jemu alebo sebe? Ak by nastúpilo dieťa, urobila by som to isté? A ak žena, stará a mrmlajúca alebo mladá a hlučná, ako by som reagovala? Sústredím sa na ďalších ľudí, ktorí nastupujú. Každého viem niekam zaradiť. Môj mozog (asi ako každý) potrebuje triediť, aby sa v prijatých informáciách vyznal. Čím je niečo komplikovanejšie, tým rýchlejšie sa to snaží onálepkovať a zaradiť.

Odkedy sa pamätám, mala som nálepku „tá tichá“. Najskôr to bolo správne, žiaduce, lebo dievča má byť pokorné, tiché a milé. Ale postupom času sa z toho stalo závažie, ktoré so sebou nosím všade, kam idem.

V 90. rokoch, v čase, keď svetu dominoval kult osobnosti, som vyrastala ako niekto, kto sa „nezapája, nevie sa baviť, ako namyslená, trápna a čudná“. Znova a znova som sa snažila zmeniť, pretože som si myslela, že so mnou nie je niečo v poriadku. Ak sa neteším z vecí, ktoré naplňajú mojich rovesníkov, tak vlastne nie som „normálna“ a to treba opraviť. Dodnes čelím situáciám, kedy svojím mlčaním znervózňujem okolie. Snažím sa mu prispôbiť a neprivádzať ľudí do rozpakov, a tak vtesnávam samú seba do spoločenských očakávaní. Často si hovorím, aké uvoľňujúce by bolo môcť sa aj medzi ľuďmi cítiť spokojne, ako tá tichá, ktorá mlčí rovnako legitímne, ako iní hovoria. Alebo dať najavo, že to, že cítim uspokojenie pri počúvaní, neznamená, že nechcem byť vypočutá.

Som tichá. Nie je to žiadna veľká vec a, našťastie, to nikdy pre nikoho nebola hrozba. Ale aj tak sa to so mnou ťahá celé roky. Som presvedčená, že takýchto nálepiek máme všetci mnoho. Tie, ktoré sme dali, aj tie, ktoré sme dostali. Niektoré sme dokonca s väčšou či menšou mierou súhlasu prijali. Keď hovorím o sebe, tak hovorím „len“ o nezapadnutí a množstve vynaloženej energie na život v tejto spoločnosti. Nemám skúsenosť s tým, že by som bola priamo pre svoju plachosť diskriminovaná. Nemám kvôli nej horšiu prácu, môžem žiť legálne a verejne s tým, koho milujem a môžeme spolu vychovávať deti.

Keď som sa snažila nájsť analógiu, ktorá by popísala moju situáciu, tak mi napadlo, že mám tykadlá. Jednoducho, mám tykadlá. Narástli mi na hlave a neviem, čo s nimi. Naozaj ma to nebolí, ani som neuvažovala, že si ich dám chirurgicky odstrániť. Keď idem medzi ľudí, tak sa starostlivo pripravím. Musím zvážiť, či si mám vziať čiapku, alebo môžem ísť bez nej. Ak ju nemám, musím rátať s pohľadmi, komentármi, otázkami a byť na ne pripravená. Nikdy som nestretla nikoho, kto by mal tykadlá. A ani som nikdy nevedla rozhovor typu: „*Hm, ako fungujú? Ooo, toto dokážu?! To by som chcel zažiť!*“ V skutočnosti má nejaké to chápadlo alebo chvostík každý z nás. Len niektoré podivnosti sú spoločensky akceptované a iné nie. A veľa ľudí sa naučilo svoje podivnosti skrývať. Aj ja si strkám tykadlá pod čiapku.

Je ťažké neopozerať sa na muža v električke s „opálenou tvárou, na ktorej vidieť vek aj všetky starosti“ s ostražitosťou, ako na potenciálnu hrozbu.

Je ťažké vojsť do električky bez čiapky, voľne pohadzujúc tykadlami. Stigmatizujem a som stigmatizovaná.

Keď sa nabudúce budem viac snažiť neodvrátiť od tohto pána, tak budem bližšie k tomu, že jedného dňa budem môcť nastúpiť do MHD bez čiapky.

	písačky / Jozef Rozbora: PANELÁKOVÝ LOV / 04
	listy Mariana S. / JESENNÁ ZÁHRADA A PEČENIE / 06
	cestopisy / Tatiana Stanová: MALTA / 08
Tomáš Šalmon:	NEBEZPEČENSTVO NA INTERNETE V ZÁVERE ROKA / 14
	jedálničiek / Tatiana Stanová: NÁDCHOVNÍK / 19
	bezpečná jeseň života / NESTAŇTE SA OBEŤOU PODVODU / 21
	program / 23
	kontakty / 33

Máte tip na článok, rozhovor alebo sa k nám chcete pridať s vlastným textom či fotkou?

Napíšte nám na e-mail: magazin@staremesto.sk

Vopred ďakujeme!

písačky JOZEFA ROZBORU

PANELÁKOVÝ

LOV

Vyrastal som na vidieku, so všetkými jeho kladnými a zápornými znameniami. Ale lepšie honorovaná práca vo vysokej ministerskej budove v hlavnom meste ma prinútili vymeniť môj rybník za veľkomestský. Prestáhovali sme sa do Petržalky, priamo pod strechu panelovej opachy, na ktorej sa cez poludnie dali aj vajcia smažiť.

Postupne som strácal strach z výšky balkóna a začal si viac všímať okolie. Z okna som dovidel na vodnú stružku obrastenú šachorinou, chlapov sediacych s udicami a labute, ktoré obyvatelia panelákových obydľí krmili z húštiny za štekajú-

ceho refrénu ich chlpatých miláčikov. Tak toto by na dedine nebolo možné! Vstup k rybníku mali iba lovci a ich rodinní príslušníci. Psa si dovolil k vode priviesť iba člen rybárskej stráže, ako ochrancu pred arogantnými pytliakmi.

Po zotmení sme sa s kolegom, tiež rybárom, premiestnili k vode. Bola s nami aj skupinka mladých ľudí so štuplami od telefónov a prehrávačov natlačenými v ušiach (podľa hlasitosti zrejme v hluchých).

Po čase ostalo ticho. Božské ticho, ktoré lieči. Také, ako pri našich dedinských rybníkoch, prerušené len kde-tu vyskakujúcou rybou. Schyľo-

valo sa k polnoci a ryby si konečne začali všímať aj naše ministerské udice. Pár cvičných záberov s preskúšaním reakcií a šprintu k udičiam ostalo bez úspechu. No neskôr to prišlo. Takmer súčasne sme vytiahli krásnych kapríkov nad 60 cm. Jedného sme dokonca lapili pri holení a nemal na lesklom tele, ktoré sa odrážalo v svite neďalekých lúčov, ani šupinku. To už nemohli vydržať obyvatelia betónových chalúp a z okien radili ako ich odborne zmerať. Dokonca jeden v nočnom úbore pribehol s fotoaparátom a úlovky,

s očami zatvorenými od svetla blesku, zvečnil. Akt sa musel opakovať, pretože oči museli mať otvorené, aby nedošlo k omylu, že v tejto vode pobývajú neživé ryby.

Po panelákovom rybárskom predstavení sme skromne poďakovali za rady, pobalili náčinie a spolu s dvoma vodnými krásavcami sme sa pobrali domov.

Nemohli sme ich pustiť späť do plytkej vody, kde ich je vidieť ako v akváriu. Patrí sa zdravým mäskom odvdáčiť domácim gazdinám za trpezlivosť s našou vášňou lovcov.

Krása je pri každom
rybníku. Len ju treba
objaviť.

listy MARIANA S.

JESENNÁ ZÁHRADA A PEČENIE

Milí moji čitatelia,

rád by som vám opísal príbeh, ktorý som zažil nedávno.

Je tu jeseň, kedy je najviac práce v záhrade. I keď je to náročné, vždy sa na to teším. Mám záhradu s chalupou vzdialenú tridsať kilometrov od môjho bydliska v Bratislave, smerom na Záhorie. Dochádzam tam autom, pretože iná možnosť nie je. Pred rokom nám v rámci šetrenia zrušili vlakové spojenie, ktoré bolo jedinou možnosťou dopraviť sa k nám, na záhradu. Tak nastal problém predovšetkým pre dôchodcov, pretože teraz sem žiadne iné spojenie nemáme.

Je tu jeseň, ktorú mám veľmi rád. Počas cesty autom sledujem prírodu, ako sa zo dňa na deň mení. Lístie stromov mení svoju farbu a to je signál pripraviť sa na jesenné práce v záhrade. Čaká ma zber celej úrody, ovocia a zeleniny, a postupne pripravím pôdu na zimný spánok. Keďže rok bol veľmi skúpy na vlahu, pocítila to i úroda v záhrade. Samotné polievanie nestačilo, obzvlášť, ak som bol od záhrady kilometre vzdialený.

Jeseň je aj časom oberania jabĺk a ja s hrôzou zisťujem, že niet čo oberať. Alebo len veľmi málo, aj to v nie najlepšej kvalite. Pozerám sa na drobné, malé jablká a premýšľam, čo s nimi. Ako ich spracovať? Nie sú vhodné na uskladnenie. A tu prichádzam k pointe môjho príbehu. V poslednom čase v médiách počúvam reklamu, že *Pečie celé Slovensko*. A tak som si povedal, že prečo by som nemohol piecť i ja? Moja rodina, naše deti, vnúčatá i malé pravnúčatá sa veľmi tešia z makovo-jablkovej štrúdle. Tak im ju napечiem! Priznám sa, že v pečení som začiatočník. Pripravil som si všetky potrebné ingrediencie a hurá, ide sa na to!

Pamätám si, ako moja babka aj moja mama robili v dávnej minulosti táhané štrúdlivé cesto. Natahovali ho cez celý veľký stôl. Obdivoval som ich zručnosť, to, že cesto dokázali ťahať tak, aby sa im nepotrhalo. Žiaľ, dnes to už mnohí nedokážeme a naša záchrana je obchod, kde si dokážeme kúpiť hotové štrúdlivé cesto.

Keď som mal všetko pripravené, zostalo iba namlieť potrebné množstvo maku. Používam na to elektrický mlynček na mletie kávy. Pri mletí šiestej dávky sa mi nepodarilo dobre zatvoriť vrch mlynčeka. Teším sa, že už budem mať všetko namleté a vtom, veľké prekvapenie! Zapnem mlynček

a všetok mak sa mi rozprášil po celej našej malej kuchyni. Presne podľa známej animovanej dvojice z detských rozprávok, majstrov A je to! Viete si predstaviť, čo mi v tom momente vyletelo z úst! A čo teraz? Uvaril som si kávu, schuti som sa zasmial a pokračoval v započatom diele. Štrúdlä sa mi podarila a v kuchyni nastalo veľké upratovanie. Mak zalezený v každom kútiku si vyžiadal dvojhodinové generálne upratovanie celej kuchyne. Ale stálo to zato. Moja štrúdlä bola pečená s veľkou chuťou a láskou. Veľmi ma potešilo, ako si moje deti pochutnávajú na štrúdlí, ktorú upiekol ich dedko i pradedko. Vždy mi hovoria: „Ako to ty tak vieš?“ Moja odpoveď znie: „Dedko musí vedieť všetko a pradedko ešte viac.“

Zistil som, že nemôžem konkurovať odborníkom z Pečie celé Slovensko, ktorí sa navzájom informujú a podporujú. Ja som na to, bohužiaľ, sám a musím si so všetkým poradiť. Preto sa držím hesla: „Pomôž si sám, aj pánboh ti pomôže.“

Vám všetkým, mojím čitateľom, prajem, aby ste sa nebáli pustiť do pečenia. Ved' ono to vždy nejak dopadne. A to, čo sa vám podarí upiecť, je vždy to najlepšie a užijete si to pití dobrej, voňavej kávičky.

Pozdravuje vás všetkých Marián S.

cestopisy

TATIANY STANOVEJ

MALTA

Možnosť, ako si predĺžiť leto aj v čase, keď u nás nastanú chladné dni, je viacero. Malta je jednou z najdostupnejších destinácií. Dá sa tam dostať priamo z Bratislavy a let netrvá ani dve 2 hodiny.

Maltská republika, skrátene Malta, je nevelký ostrovný štát v Stredozemnom mori, južne od Sicílie. Tvoria ho tri obývané ostrovy (*Malta, Gozo a Comino*) a tri neobývané (*Cominotto, Filfla a St. Paul's Island*). Oficiálny počet obyvateľov nie je ani 500 000, čo je menej ako v Bratislave. To sa však mení počas turistickej sezóny, kedy maltské obyvateľstvo v hojnom počte dopĺňajú turisti.

Maltská republika vznikla v roku 1964, kedy získala nezávislosť od Veľkej Británie. História tohto územia však siaha ďaleko pred náš letopočet a je nesmierne bohatá. Vďaka svojej strategickej polohe bolo územie Malty ovládané Feničanmi, Kartágom, starovekým Gréckom, Rímom, Byzantskou ríšou, Arabmi, Normanmi, Francúzmi a Veľkou Britániou. Dnes je členským štátom EÚ a možno v ňom platiť eurom. Výhodou je, že popri maltštine je oficiálnym jazykom aj angličtina, takže sa tu dá bez problémov dohovoriť.

Impozantné hradby
mesta Valletta

Pohľad na Trojmestie z nábrežia s delami, ktoré dodnes ohlasujú poludnie

Maltské ostrovy boli obývané už v čase neolitu (asi 5 200 pred n. l.). K najvýznačnejšiemu obdobiu v histórii Malty patrí tzv. *obdobie chrámov*, kedy boli práve tu postavené najstaršie megalitické chrámy na svete. Ich pozostatky obdivujeme dodnes. Počas vlády Ríma (asi v r. 60 n. l.) stroskotal na severe ostrova Malta apoštol Pavol. Zostal na Malte tri mesiace a šíril tu kresťanstvo. Malťania sú dodnes úprimne veriaci kresťania katolíci, vďaka čomu je na Malte viac ako 360 kostolov.

Dejiny Malty sú najviac späté s rádom johanitov, neskôr známych ako *Rád maltézskych rytierov*. Počas ich vlády zažila Malta najväčší rozmach. Usídlili sa tu okolo roku 1530 a úspešne bránili Maltu pred Osmanmi.

Typický obrázok Valletty

Prekrásny interiér katedrály sv. Jána Krstiteľa so zlatým obložením a mramorovou podlahou

Hlavným mestom krajiny je **Valletta**. Názov má podľa svojho zakladateľa a niekdajšieho veľmajstra johanitského rádu, Jeana de la Vallette. Pod jeho vedením boli vybudované hradby, ktoré odolali obliehaniu a navždy pochovali mýtus o tureckej neporaziteľnosti.

Hradby ponúkajú krásny výhľad na Veľký záliv a **Trojmestie** na jeho opačnom brehu (mestečká *Vittoriosa*, *Senglea* a *Cospicua*). Celé centrum Valletty je na zozname UNESCO a patrí medzi oblasti s najvyššou koncentráciou historických pamiatok na svete.

Mesto je plné nádherných palácov s typickými balkónmi, klenotom je však *Katedrála svätého Jána Krstiteľa* zo 16. storočia s nádherným barokovým interiérom. Dominujú mu zlaté dekorácie, klenba s nádhernými malbami a mramorová podlaha s náhrobkami viac ako štyristo rytierov. Zaujímavosťou je osem kaplniek po oboch stranách katedrály, z ktorých každá patrí jednému z ôsmich národov (tzv. *langues*), ktoré tvorili vtedajší Rád – boli nimi Taliansko, Francúzsko, Nemecko, Anglicko, Auvergne, Provensálsko, Aragon a Kastília. Anglicko kvôli cirkevným sporom kaplnku nemá, ôsma je zasvätená Panne Márii. V oratóriu sa nachádza sugestívna malba *Státie sv. Jána Krstiteľa* od slávneho Caravaggia. Veľmi zaujímavý je aj *Veľmajstrov palác*, v ktorom je zbierka obsahujúca viac než 5000 zachovalých brnení a špitál *Sacra Infermeria* s voskovými figurínami.

Výhled z hradieb mesta
Mdina do jej okolia

V Mdine možno ešte stále
stretnúť rytierov, stredove-
ké dni tu bývajú často

Tajomné katakomby
v Mdine

Mdina je stredoveké mesto na kopci v maltskom vnútrozemí, ktoré rozhodne treba navštíviť. Je to bývalé hlavné mesto krajiny a je prezývané aj *Tiché* alebo *Spiace mesto*, lebo tu nejazdia autá. V súčasnosti má len okolo 300 stálych obyvateľov a, podobne ako Valletta, sa skrýva za veľkými kamennými hradbami. Zaujímavé sú paláce, ktoré väčšinou slúžia ako obytné domy napr. *Palazzo Falzon*, ďalej *Katedrála obrátenia svätého Pavla* na hlavnom námestí, *Kaplnka sv. Agáty*, *Natural History Museum*, *botanická záhrada* v San Antone, útesy *Dingli* či *grécke brány* a *katakomy*. Najviac si však vychutnáte čaro tohto mesta pri prechádzke úzkymi uličkami, v ktorých máte najmä večer dojem, akoby ste sa vrátili v čase.

Malebná dedinka
Marsaxlokk

Marsaxlokk, stará rybárska dedina na juhu ostrova Malta, je čarovným miestom. Ožíva hlavne v nedeľu, keď sa tam koná veľký rybí trh. Nábřežie lemujú staré nízke domy a na vode sa pohádzajú pestro pomalované rybárske člny *luzzu*, ktoré dodnes slúžia svojmu účelu.

Hypogeum **Hal Saflieni** je podzemné pohrebisko staré okolo 5 000 rokov. Horná úroveň sa nachádza v hĺbke 10 metrov pod povrchom. Pod ňou sa nachádzajú ešte ďalšie dve úrovne. V chodbách s výklenkami bolo pochovaných vyše 7 000 tiel. Komplexu dominuje okrúhla *najsvätejšia svätyňa*. Denný počet návštevníkov je limitovaný a odporúča sa rezervácia až tri mesiace vopred.

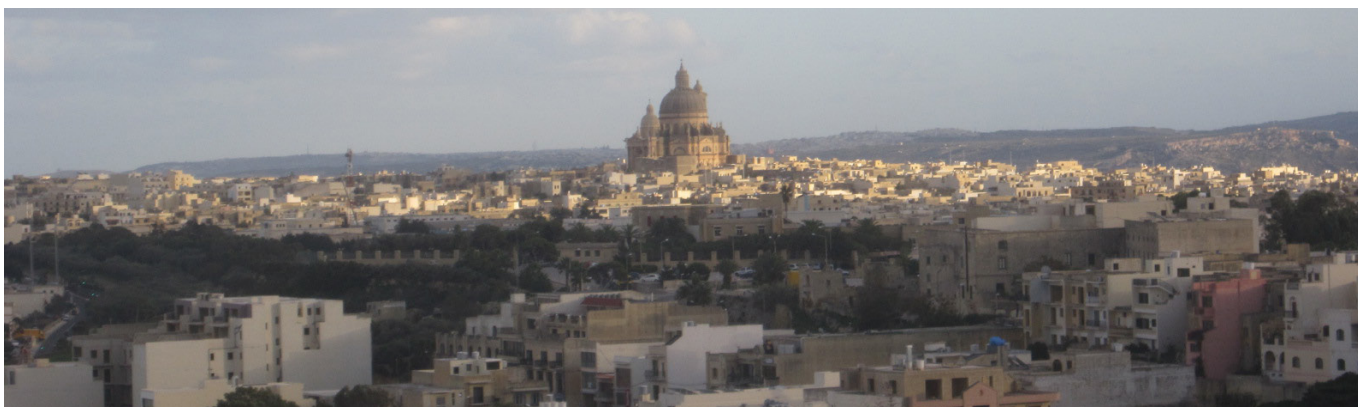
Pohľad na Viktóriu,
hlavné mesto ostrova
Gozo

Zelené polia
na ostrove Gozo

Ostrov **Gozo** je spojený s legendou, podľa ktorej práve tu nymfa Calypso uväznila hrdinu Odyssea na dlhých sedem rokov, keď sa vracal z trójskej vojny.

Na rozdiel od Malty je Gozo čistejší a zelenší, s nádhernými plážami s červenkastým pieskom, z ktorých najslávnejšia je *Ramla Bay*. Príroda je tu zelenšia, vzduch čistejší a obyvatelia sa dodnes živia prevažne poľnohospodárstvom. Zaujímavé je hlavné mesto **Victoria** ležiace na úpäti starodávnej pevnosti (*Cittadella*) a megalitický chrám *Ġgantija*.

Na ostrove sa nachádzajú krásne útesy aj početné jaskyne, k najznámejším patria *Modrá jaskyňa* a *jaskyňa Calypso*. Deti určite poteší dedinka Pepka námorníka s farebnými domčekmi.

Divoké skaly na ostrove Gozo

Comino je tretí a najmenší z obývaných ostrovov Malty. Je rajom pre milovníkov prírody a potápania. Nachádza sa tu vtáčia rezervácia aj krásne pláže. *Modrá lagúna* je romantická pláž s bielym pieskom obohnaná skalami. Niekoľko jaskýň, ktoré sa na ostrove nachádzajú, sa dá prezrieť loďou.

Väčšina návštevníkov chodí na Maltu za slnkom a morom. Miestne pláže sú nádherné, v turistických centrách plné barov a zábavy. Ostrovy však ponúkajú aj pokojné miesta, kde počuť len šumenie vln a krik čajok. Národným jedlom na Malte je *králik fenek*. Pripravujú ho na všetky spôsoby, obľúbený je na víne s cesnakom. *Pastizzi*, typické maltské rýchle

občerstvenie, ktoré dostať v stánkoch na ulici, sú vyprážené taštičky z lístkového cesta plnené syrom ricotta a petržlenom, alebo hrachovou plnkou. Obľúbeným jedlom sú aj polievky – rybacia *aljotta*, do ktorej dávajú majorán, paradajky, cesnak a ryžu. Alebo hustá, zeleninová *minestra*. Ako dezert odporúčam *maltský nugát* ochutený mandľami či lieskovými orechmi, alebo kosoštvorcové zákusky plnené datľami a pečené v oleji, nazývané *mqaret*.

Malta je úžasná krajina s nádhernou prírodou, zaujímavými pamiatkami, krásnymi plážami a príjemnými ľuďmi. Na svoje si tu prídu milovníci barov a zábavy, mora a pláží, histórie aj tichých prechádzok. Určite stojí za to ju navštíviť.

TOMÁŠ ŠALMON

NEBEZPEČENSTVO NA INTERNETE V ZÁVERE ROKA: HROZBY, S KTORÝMI SA STRETNETE

Jeseň a predvianočné obdobie sa vo svete kyberkriminality vyznačuje zúfalstvom. Zúfalí sú ľudia zo svojej finančnej situácie, uvedomovania si nedostatku a túžby po naplnení očakávaní. Ale je tu aj zúfalstvo podvodníkov, ktorí vynakladajú mimoriadne úsilie a kreativitu v spôsoboch, ako toto obdobie využiť. Do tretice je to zúfalstvo množstva obetí, ktoré podvodníci okradli o malé aj veľké sumy. Podvodníci vedia, že koncom jesene sa nálady u ľudí zmenia a znižuje sa ostražitosť. Len malá časť obetí prizná, že naletela a dokáže o tom hovoriť s blízkymi, či dokonca informovať políciu.

Jesenný a vianočný trend v podobe súťaží na Facebooku

Každoročne sú veľmi populárne podvodné súťaže na Facebooku, ktoré avizujú, že jednoduchým zdieľaním máme šancu vyhrať auto, sedačku, chladničku, prípadne iný drahý spotrebič. Všetci túžime vyhrať, vylepšiť si domácnosť niečím novým, alebo sa voziť na novom aute. O to viac, ak nemáme ani to staré. Vôbec sa nebudeme čudovať, ak práve podvodné súťaže budú aj koncom roka 2022 vo veľkom bodovať. Každý rok sa toto obdobie spája s množstvom marketingových aktivít, súťaží, cenových akcií, charitatívnych podujatí a lákadiel na nákupy najrôznejšieho druhu, príbehov ľudí, ktorých firmy potešili výhrou.

Používateľ 2020 Range Rover Sport V6 pridal nové fotky (10) do albumu Brand Range Rover Sport For You!

15. septembra o 3:21 · 🌐

S radosťou oznamujeme, že darujeme 4 autá, ktoré sa nemôžu predat' pre drobné škrabance, keďže sú stále v perfektnom stave. tak pošleme náhodne niekomu, kto napíše svoju obľúbenú farbu. Príklad "Blue"

🌐 · Zobrazit' originál · Ohodnotte tento preklad

A presne sem sa ľahko podarí vtesnať náhlu správu, že neznáma stránka bez histórie chce darovať niekoľko nepredaných luxusných áut. Jedno môže byť vaše za jednoduché zdieľanie!

Je však dôležité dodať, že žiadna takáto súťaž nebola skutočná a od začiatku šlo o podvodný ťah. Tieto súťaže, ktoré na Facebooku prezentujú neznáme značky, alebo zneužívajú tie etablované, potrebujú viralitu a akciu. Každým kliknutím, lajkom, alebo komentárom sa vystavujete riziku, že vás podvodník osloví nielen s informáciou, že ste vyhrali, ale aj so starostlivo pripraveným príbehom. Dostať takúto správu naštartuje myšlienkové pochody a vyvolá emócie, ktoré bežne neprežívame. Stávame sa zraniteľnými. Naša ostražitosť klesá a páchatel' zneužije vyvolanú radosť aj očakávania. Neraz je finta v akejsi vymyslenej 2. cene útechy, ktorou je hotovosť a na získanie ktorej je nutné poskytnúť organizátorovi súťaže platobnú kartu. Platobnú kartu a čísla z nej nikomu neposielajte. Nikdy!

Organizátor neznámej súťaže si žiada čísla platobnej karty, aby vám poslal peniaze? Alebo ste dostali email z banky, ktorý žiada preverenie správnosti čísiel na vydanej karte? To za žiadnych okolností nerobte! Polícia aj slovenské banky neustále počúvajú príbehy ľudí, ktorí napriek mnohým varovaniam poskytli čísla karty neoprávneným osobám a tie sa zmocnili ich peňazí. Dôležitým faktom je, že platobná karta slúži výhradne na platenie za tovar alebo služby. Jej názov tvorí slovo *platobná* preto, lebo slúži na platbu. Nie na príjem peňazí. Pre ten používame číslo účtu v IBAN formáte a nie kartu.

Falošné obchody, dokonca s vlastnou (falošnou) platobnou bránou

Čas Vianoc prináša ďalší tradičný fenomén. Výhodné nakupovanie darčiekov a značkového tovaru. Zdá sa to neuveriteľné, no ani množstvo podvedených zákazníkov a medializácia prípadov či vedomosť úradov o činnosti falošných obchodov nepomohli zastaviť ich. Len v tejto chvíli je v internetovom priestore niekoľko stoviek falošných obchodov, z ktorých drvivá väčšina je v zahraničí. Na portáli www.hoax.sk nájdete informácie o rozsiahlej čínskej sieti rôznych falošných eshopov, ktoré kombinujú svetové značky obuvi a odevov, nedisponujú žiadnym tovarom a z platobných kariet bez väčších ťažkostí sťahujú peniaze. Na tomto portáli o nej hovoríme už niekoľko rokov, no bez zásadných zmien.

Jedným z podobných obchodov je nebezpečný pumask.sk, ktorý predstavuje riziko práve preto, že láka na výhodné ceny aj výhodné doručenie. V skutočnosti však ide o prvotriedny príklad mnohých iných falošných eshopov, ktoré nemajú sídlo, reklamačný poriadok, žiadne všeobecné obchodné podmienky v zmysle platných zákonov.

Dôležitým odporúčaním pri nakupovaní v neznámych internetových obchodoch je preverovať si - samotnú doménu, skúsenosti iných, uvádzaného prevádzkovateľa a teda sídlo firmy, prípadne dostupnosť kontaktov. Platba kartou, ktorá prebieha stále na rovnakej adrese eshopu, by mala byť výstrahou. V slovenskom prostredí je bežné, ak vás obchod presmeruje na zabezpečenú platobnú bránu, akými sú riešenia od Tatra banky, GPwebpay, Besteron, 24Pay a ďalšie známe platobné systémy so zabezpečením HTTPS v adrese

a platným certifikátom, o čom vás informuje samotný prehliadač. Prípadne Paypal, pri ktorom si dávajte veľký pozor na presmerovanie na pay-pal.unsecruedssystemies.com a iné podivné domény. Ich účelom je vytvoriť dojem bezpečia a odchytať vaše prihlasovacie údaje.

Falošné lotérie a výhry

Počas celého roka, no pred Vianocami oveľa výraznejšie, siahajú podvodníci po množstve spôsobov, ako vám zobrazí správu o výhre. Vaša emailová adresa nečakane vyhrala v lotérii, do ktorej ste sa ani nezapojili. Vyhrávate milión dolárov vo facebookovej lotérii, o ktorej ste ani netušili, že existuje. Alebo natrafíte na rôzne stránky, ktoré zobrazujú informáciu o tom, že ste vyhrali najnovší iPhone, azda najosvedčenejšiu návnadu podvodníkov.

Finančné výhry sa často spájajú s jednou mimoriadne obľúbenou a nebezpečnou praktikou. Dostanete informáciu, že ste vyhrali, organizátor vám s nadšením pogratiuje k obrovskej výhre, nechá vás vydýchať, vymenovať, čo všetko si kúpite a pre istotu vám ešte raz pogratiuje. Aby však všetko prebehlo podľa pravidiel a podľa jeho slov - legálne, je nutné, aby ste poslali svoje údaje, vyplnili zmluvu o prevode a pod. Tvrdí, že následne pripraví dokumenty u svojho právnikovi. Potom príde žiadosť, aby výherca uhradil nejaký poplatok za spracovanie u právnikovi. Po úhrade napr. 60€ príde ďalšia žiadosť o poplatok za spracovanie. Povedzme 130€ a ak nezaplatíte, príde vydieranie a vymáhanie, pretože „proces už začal a nedá sa zastaviť!“ Prepracovaný nátlak a rôzne fenty nakoniec spôsobia, že po úhrade niekoľkých stoviek eur alebo dolárov začnete chápať, že žiadna výhra neexistuje.

Pôžičky od neznámych a ešte na Facebooku? Nemysliteľné!

Inváziou podvodníkov na Facebooku trpia najmä facebookové skupiny. Neznámy podvodník v komentároch ponúka úžasné pôžičky a uvádza emailovú adresu, na ktorú sa má záujemca ozvať. Požičať si peniaze na vianočné darčeky je jedno z najhorších možných rozhodnutí, ktoré môže rodina spraviť. Často sú to práve matky, ktoré, v snahe dopriať rodine všetko, hľadajú spôsob ako vianočné obdobie zvládnuť. Svoju rolu tu hrá aj hrdosť a, samozrejme, presvedčenie, že dlh sa podarí splatiť. Po takomto riešení siaha mnoho ľudí a vedia to aj poskytovatelia pôžičiek. Dôkazom je zvýšený záujem o pôžičkovú inzerciu práve pred Vianocami. Aj počet zobrazení týchto reklám v predvianočnom období neuveriteľne stúpa.

Jozef Jakus

den, požičiavanie peňazí pre všetkých od 5000 € do 10.000.000 € pre každého, kto je schopný splácať s úrokom vo výške 3%. Tak dajte mi vedieť, koľko peňazí chcete požičať, som ochotný uspokojiť ľudí dobrou viery. Máte termín od 02 mesiacov do 30 rokov.
E-mail: mail:financii_servis@hotmail.com

Páči sa mi to Odpovedať Zdieľať 11 h

Od neznámeho na Facebooku si však za žiadnych okolností pôžičku neberte! Internet je plný varovaní a skúseností s nebezpečnými pôžičkami, pri ktorých opäť prichádza na rad osvedčená finta so spracovaním a poplatkom. Po zaplatení napríklad 220€ sa vám už nikto neozve, pretože profil, s ktorým ste komunikovali, si podvodník vytvoril práve na tých pár dní komunikácie so svojou obeťou.

Pozor, kam vkladáte osobné údaje

Pri súťažiach, výhrach aj pôžičkách veľa ľudí zabúda na dôležitú hodnotu, s ktorou sa pri nich manipuluje. Sú to osobné údaje – čísla dokladov, kontakty, emailové adresy

alebo údaje o banke, rodine a pod. Ak už podvodný eshop získal vašu adresu, číslo karty, email a kontakty, môže s týmito údajmi obchodovať a predávať ich ďalej alebo zneužívať na cielenie hrozieb či reklamy. Deje sa to v mimoriadne veľkej miere, v podstate bez akéhokoľvek dosahu úradov a často bez vedomia obetí. Je preto dobré mať na pamäti, že tieto údaje majú vysokú cenu. S naskenovanými dokladmi, ktoré ste poslali, je podvodník schopný vytvoriť niekoľko účtov v širokom rozsahu služieb, ktoré za vinníka zneužitia či podvodu budú pokladať vás. Ak ste už údaje na pochybné miesto poslali, je vhodné preveriť mieru ohrozenia napríklad na najbližšom policajnom oddelení alebo na stránkach špecializovaných na preverovanie hrozieb pod správou Polície SR.

Falošné zoznamky

Vianoce sú obdobie, kedy si oveľa viac uvedomujeme samotu. Je prirodzenou vlastnosťou človeka žiť v spoločnosti ľudí, mať niekoho blízkeho, venovať mu čas a očakávať niečo podobné od neho. Ľudia žijúci sami siahajú cez Vianoce po zoznamkách čoraz častejšie. A zoznamkoví predátori nie sú žiadnou novinkou.

Pravdivé na údajoch v zoznamovacích profiloch nie je vôbec nič. Najväčšou hrozbou zostávajú zahraniční Slováci, ktorí sa „túžia vrátiť na Slovensko a hľadajú si partnerku“. Príbehy o tom, ako sa žena zamilovala a neznámy muž si od nej požičal tisíce eur sa dejú každý rok. Je veľkým šťastím, že mnohým sa, napriek šialenej zamilovanosti, predsa len v hlave rozsvieti kontrolka. Keď sa rozhovory zvrtnú na „chorú babičku, platbu za právnik, kvôli vycestovaniu“ a iné výmysly dokáže táto kontrolka človeku zachrániť doslova život.

Dezinformácie

Neutíchajúcou hrozbou sú dezinformácie. Tie poznačia rodiny, pracovné kolektívy aj obyvateľov celých obcí. Najsilnejšie sa prejavili nástupom éry sociálnych sietí a možnosti zdieľať svoje názory v priamom prenose. Pandémia vytvorila ideálne podmienky pre miešanie názorov, dojmov a zážitkov. Aktuálny vojnový konflikt a spôsob politiky Kremľa, ktorý si aj v našich končinách pamätajú len tí, ktorí si ho chcú pamätať, dal internetovým konšpiráciám a dezinformačnej scéne ešte krvavejšiu podobu.

Dezinformácie sú mimoriadnou hrozbou. Ich problémom je, že pracujú s ľudskými emóciami, vyvolávajú hnev či strach, a preto sa oveľa hlbšie zapisujú do pamäti.

Aktuálne trendy dezinformačnej scény sa neustále menia. Čo ostáva rovnaké, je, že jednotlivci a skupiny, ktorí šíria dezinformácie, si zväčša udržiavajú svoj protestný postoj.

Všetky informácie je nevyhnutné vnímať bez unáhlených reakcií a s potrebným poznatkom o zdroji, prípadne ich vedieť aj podložiť ďalšími logickými argumentmi. Až následne nechať pracovať emócie.

Občas dezinformácie prídu aj z neepochopenia alebo nezáujmu. Nie tak starý prípad ignorancie faktov predviedol americký ex-prezident Donald Trump. Posmešne komento-

val, ako „USA upadlo“, keď súčasný prezident Joe Biden sedel až v 14. rade na pohrebe kráľovnej Alžbety II. Jeho snaha o viralitu názoru a nezáujem o informácie úplne ignorovali fakt, že predné rady na pohrebe kráľovnej patrili podľa protokolu kráľovskej rodine a hlavám krajín Commonwealthu, ktorým kráľovná vládla. Podľa Trumpovho názoru sedel Biden medzi lídrami krajín tretieho sveta, čím nakrmlil dezinformačnú scénu materiálom posmechu a urážok. Ani túto informáciu si neprevertil. Napríklad priamo za Bidenom sedel premiér ČR, krajiny pôvodu jeho ex-manželky a matky jeho detí, ktoré sa dokonca v češtine dokážu dohovoriť.

Autor je Tomáš Šalmon, šéfredaktor slovenského portálu zaoberajúceho sa kybernetickými hrozbami a autor knihy (Ne)bezpečný internet.

RADY AKO ZOSTAŤ V BEZPEČÍ AJ NA INTERNETE:

Platobnú kartu a čísla z nej nikomu neposielajte. Nikdy!

Pri nakupovaní v neznámych internetových obchodoch si preverte: samotnú doménu, skúsenosti iných, uvádzaného prevádzkovateľa (sídlo, dostupnosť kontaktov).

Od neznámeho na facebooku si pôžičku za žiadnych okolností neberte!

Informácie, ktoré prijímate, je nevyhnutné vnímať bez unáhlených reakcií a s potrebným poznatkom o zdroji, prípadne ich vedieť aj podložiť ďalšími logickými argumentami.

Donald J. Trump

@realDonaldTrump

This is what's happened to America in just two short years. No respect! However, a good time for our President to get to know the leaders of certain Third World countries. If I were president, they wouldn't have sat me back there—and our Country would be much different than it is right now!

jedálniček
TATIANA STANOVÁ

NÁDCHOVNÍK

(PLECTRANTHUS AMBOINICUS L.)

Jeseň mimoriadne praje virózam a iným chorobám. Preto by sme mali v tomto období ešte viac posilňovať imunitu, a to predovšetkým prírodnými prostriedkami. Jedným z nich je aj nádchovník, nazývaný aj rýmovník, či kubánske oregano. Je to nenáročná rastlina, ktorú môžeme po celý rok pestovať v kvetináči. Navyše sa jednoducho rozmnožuje odrezkami, ktoré treba nechať zakoreniť vo vode.

Má protizápalové aj protiplesňové účinky a využijeme ho aj v kuchyni.

Už jeho vôňa nám prospieva, pripomína zmes eukalyptu, gáfru, medovky a mentolu, je príjemná, čistí vzduch, uvoľňuje dýchacie cesty a upokojuje. Má dokonca schopnosť odpudzovať mole, komáre, muchy a iný hmyz.

Ako napovedá názov, nádchovník pomáha pri prechladnutí a to vďaka vonným siliciam, ktoré obsahuje. Roztlačené lístky pomáhajú aj na upchatý nos, ale jeho využitie je širšie. Možno ho konzumovať ako čaj, ktorý pomáha regulovať hladinu cholesterolu, krvný tlak a prispieva k zdraviu srdcovocievnej sústavy a obličiek. Obklady a tinktúry sa využívajú na zmiernenie bolesti, zápalov a opuchov. Obklady z nádchovníka pomáhajú hojiť rany a predchádzajú nepríjemným zápalom či jazvám. Tinktúry pomáhajú aj pri chronických bolestiach kĺbov, napríklad pri reume a tiež pri kožných ochoreniach, ekzémoch, psoriáze, bodnutí hmyzom a herpesoch.

UPOZORNENIE!

Nádchovník je všeobecne veľmi dobre znášaný, ale môže vyvolať alergické reakcie, kedy treba konzumáciu prerušiť a poradiť sa s lekárom. Neodporúča sa konzumovať tehotným a dojčiacim ženám.

V kuchyni môžeme nádchovník využiť namiesto šalvie, napríklad do omáčok, mäsa alebo na spestrenie šalátov, aj na ozdobu zákuskov či obložených mís. Ani v kuchyni nie je len na okrasu, prispieva k dobrému tráveniu, predchádza hnačkám a zápcham, a zároveň osviežuje dych

Odvar

Podľa veľkosti vyberieme 1–3 listy, ktoré pomrvíme a v šálke zalejeme horúcou vodou. Lúhuje sa min. 10 minút. Čaj sa pripravuje z čerstvých listov, sušením strácajú liečivé účinky. Odvar z nádchovníka môžeme priliať aj do kúpeľa. Počas nádchy pomáha zbaviť sa upchatého nosa a uvoľniť dutiny. Zároveň pôsobí blahodarne na pokožku a urýchľuje liečbu rán.

Prírodný repelent

Pol hrnčeka nasekanej rastliny zalejeme 0,5l prevarenej vody a necháme lúhovať. Po scedení pridáme cca 2–3 dcl octu. Skladuje sa v chladničke.

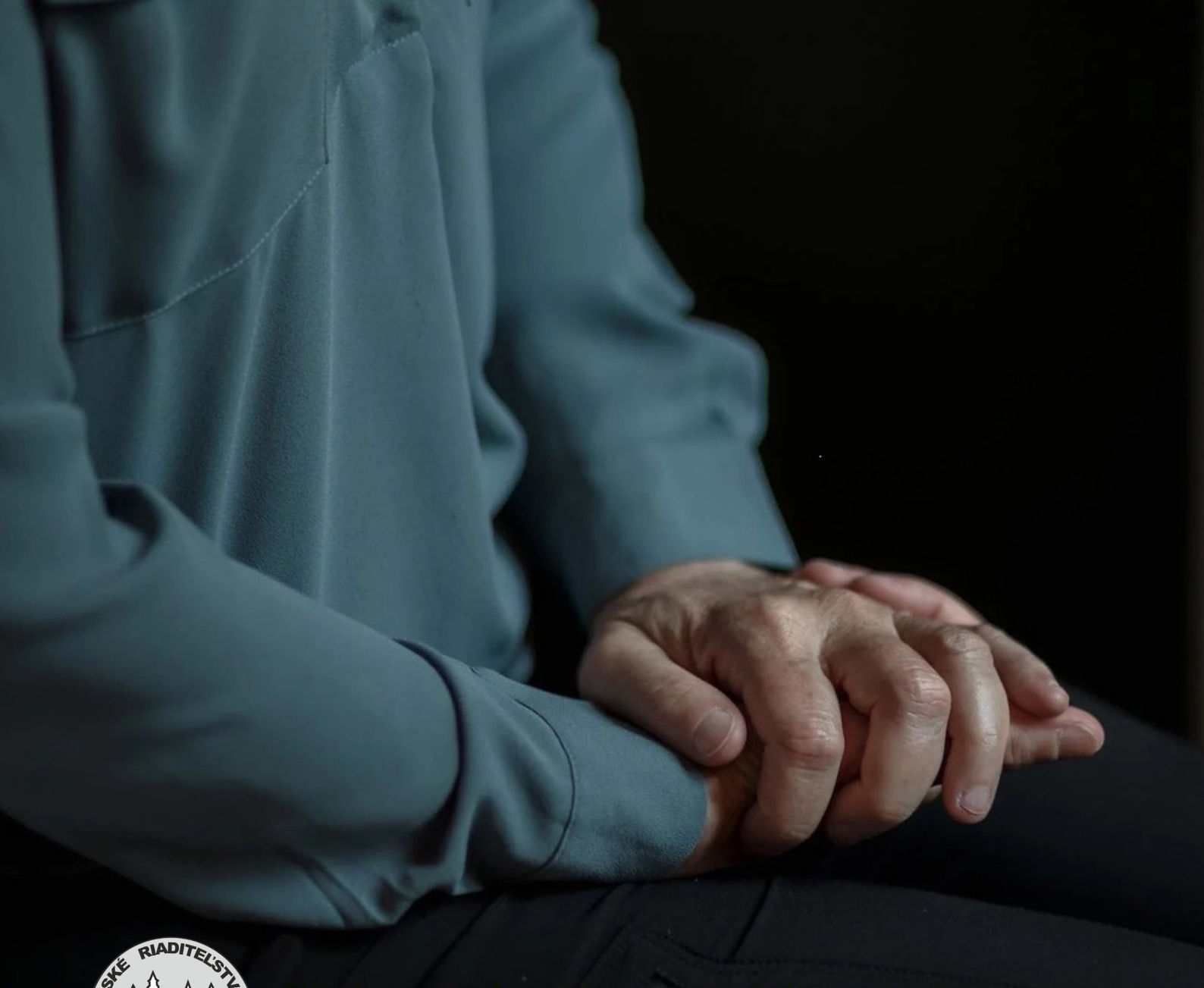
Masť

Masť sa z nádchovníka sa vyrába jednoducho. Potrebujeme na to roztopenú bravčovú masť alebo kokosový olej, v ktorom necháme lúhovať 30 lístkov nádchovníka. Na druhý deň, keď už zmes zatuhne, opäť ju na sporáku roztopíme a povaríme ešte asi dve hodiny. Zmes precedíme a vlejeme do sterilizovaných uzatvárateľných nádob, ktoré uchováваме na tmavom a chladnom mieste.

Tinktúra

Nádchovníková tinktúra sa vyrába z alkoholu, v ktorom sa nádchovník nechá lúhovať minimálne jeden mesiac. Pre čo najlepšie výsledky môžeme predĺžiť lúhovanie až na tri mesiace. Nazbierame 20–25 lístkov čerstvého nádchovníka, ktoré dobre umyjeme a vložíme do čistej fľaše. Zalejeme 0,5 l alkoholu (najlepšie 80%), zatvoríme a necháme odstáť na tmavom a chladnom mieste.

doprajte si bezpečnú jeseň života
Okresné riaditeľstvo PZ v Bratislave I

NESTAŇTE SA OBEŤOU PODVODU

Osoby vyššieho veku sú pre svoju dôveru a ústretovosť často obeťami podvodov a krádeží. Obozretnosť a dobrá informovanosť sú z hľadiska prevencie kriminality v tomto smere dôležité.

Bezpečnosť vonku

Venujte zvýšenú pozornosť svojim kabelkám alebo taškám vo verejných dopravných prostriedkoch, nákupných centrách a na trhoviskách. Nenechávajte si ich v nákupných vozíkoch, takto sú veľkým lákadlom pre zlodejov. Taktiež je dobré nenosiť pri sebe veľkú finančnú hotovosť, voľte radšej platbu kartou. Pri výbere peňazí z bankomatu si chráňte svoje súkromie, dávajte si pozor, či vás niekto nesleduje. K osobnej bezpečnosti prispeje, ak sa vonku vyhnete tmavým, odláhlým a neosvetleným miestam a uličkám.

Bezpečnosť na cestách

Pri prechádzaní cez cestu uprednostnite priechod pre chodcov so svetelnou signalizáciou. Za zníženej viditeľnosti sahnite po reflexných prvkoch (obyčajný reflexný pásik zvýši viditeľnosť chodca na vzdialenosť až 200 metrov). Pri jazde na bicykli berte do úvahy hustotu premávky i poveternostné podmienky. Neopomeňte dobrý technický stav vášho bicykla, predovšetkým správne osvetlenie a funkčnosť bŕzd. Ak ste vodič, nezabudnite na pravidelné zdravotné prehliadky. V prípade, že sa necítite najlepšie a je vám nevoľno, nesadajte si za volant. Pokiaľ nemusíte, nejazdite autom v dopravných špičkách a za zníženej viditeľnosti.

Bezpečnosť doma

Dbajte na dobré zabezpečenie vášho príbytku. Starostlivo zamykajte dvere a zatvárajte okná, a to aj v čase krátkej neprítomnosti. Nikdy neotvárajte dvere, pokiaľ sa nepresvedčíte, kto je za nimi. Stále platí, že neznámych ľudí si do príbytku púšťať netreba.

Obzvlášť treba byť obozretný v prípade, ak vás niekto kontaktuje telefonicky. Všímajte si číslo volajúceho. Ak ho nepoznáte alebo ide o zahraničné číslo, zbystrite pozornosť. Podvodníci vedia byť veľmi vynaliezaví a pôsobiť dôveryhodne. Dôležité je uvedomiť si, kto volá, v akej veci a čo požaduje. Ak je predmetom telefonátu okamžité poskytnutie peňazí, je na mieste nekonať s horúcou hlavou, premyslieť si to, prípadne sa poradiť s blízkou osobou.

POZOR na falošné identity podvodníkov:

- **úradníci**, ktorí chcú vyplatiť preplatky za vodu, plyn, alebo elektrinu a dožadujú sa osobnej návštevy, pričom preverujú, či občan býva sám, prípadne, kde má uložené svoje peniaze a cennosti,
- **lekári**, ktorí vám oznámia, že váš príbuzný mal vážnu dopravnú nehodu, leží v nemocnici, nemôže komunikovať, lebo si pri nehode prehryzol jazyk a súrne potrebuje peniaze na ošetrovanie,
- **lekári/úradníci**, ktorí vám oznámia, že váš príbuzný spôsobil vážnu dopravnú nehodu a uvedenie situáciu je možné vyriešiť aj „mimosúdny finančným vyrovnaním“,
- **príslušník Policajného zboru**, ktorý vás upozorňuje na zlodejov, chystajúcich sa vykradnúť váš domov, a v záujme bezpečnosti a ochrany majetku máte umiestniť všetky svoje cennosti a peniaze do tašky a tú vyhodiť von oknom,
- **príslušník Policajného zboru** (zvyčajne anglicky hovoriaci), ktorý uvádza, že ste súčasťou vyšetrovania a máte byť predvolaný, alebo vaše doklady boli zneužitú, a preto vyžaduje poskytnúť vaše osobné údaje.

PROGRAM STAROMESTSKEJ KULTÚRY

hudba, festivaly

4. 11., 19:00

**TROJKA Z. HOMOLOVEJ
A MARTINA TRCHOVÁ**

Účinkuje: Z. Homolová (spev, perkusie), M. Železnák (gitary), S. Smetana (spev, husle, viola), M. Trchová/ČR (spev, gitara)

Vstupenky: goout.com

TICHO a spol., Školská 14,
tichoaspol.sk, 0944 351 537

9. 11., 19:00

**CYKLUS MODUS VIVENDI_EDÍCIA
ŽENY V HUDBE**

Klavírny recitál Kristíny Smetanovej
Program: F. Poulenc: 8 Nocturnes, L.

Durey: Deux Etudes op. 29, M. Ravel:
Le Tombeau de Couperin

Vstupné: 5€ (3€ seniori, ZŤP)

Zichyho palác, Ventúrska 9

4.–6. 11. 2022

FASHION MAP WEEKEND

Festival, kde má hlavné slovo móda.
Víkend plný prezentácií, workshopov
a stretnutí s dizajnérmi o tom, čo je
v móde dôležité. Organizátor: Slovak
Fashion Council, o.z

Info: slovakfashioncouncil.sk

Otváracie hodiny: pi 16:00–20:00, so
a ne 11:00–19:00

Pistoriho plác, Štefánikova 25

15. 11., 18:00

KONZERVATÓRIUM V PALÁCI

V rámci hudobného cyklu účinkujú
študenti Bratislavského Konzervatória.

Vstup voľný

Pistoriho plác, Štefánikova 25

25.–26. 11. 2022

ERROR 2022

Medzinárodný festival bezdomovec-
kých divadiel.

Divadlo bez domova, Pistoriho palác,
Štefánikova 25,

divadlobezdomova.sk,

02/52 49 85 08

26. 11., od 9:00

PREŠPORSKÝ PAGANINI

25. ročník súťaže huslistov, žiakov
ZUŠ

Hudobný salón Zichyho paláca,
Ventúrska 9

27. 11., 15:00

**KONCERT LAUREÁTOV SÚŤAŽE
PREŠPORSKÝ PAGANINI**

Vstup voľný

Zrkadlová sieň Primaciálneho paláca,
Primaciálne nám. 2

29. 11. 18.00

SLOVENSKÉ KVARTETO

Komorný koncert a krst CD Eugen
Suchoň: Komorné dielo.

Účinkujú: P. Varga, E. Pingitzer,

P. Zwiebel, M. Ťažký zahrajú diela

I. Zeljenku, P. Zagara a E. Suchoňa.

Vstup voľný

Hudobný salón Zichyho paláca,
Ventúrska 9

9. 11., 19:00

**D. MACMILLAN, J. DONAHOE:
VŠETKY ÚŽASNÉ VECI**

Monodráma v podaní skvelého Mira Nogu je pútavým rozprávaním o živote muža, ktorý vyrástol v tieni opakovaných pokusov svojej mamy o samovraždu. Hovorí nám svoj vlastný príbeh, príbeh milujúceho syna, ktorý sa rozhodol vytvoriť zoznam všetkého úžasného, čo na tomto svete je, aby svojej mame dokázal, že každý deň môže objaviť niečo nové, prečo stojí za to žiť. Podarí sa mu ju presvedčiť? A podarí sa mu o tom presvedčiť samého seba?

Réžia: R. Horňák

Účinkuje: M. Noga

Vstupenky: goout.com

TICHO a spol., Školská 14
tichoaspol.sk, 0944 351 537

9. 11., 19:00

БАВКА / ЛЯЛКА

Pohybové predstavenie v ukrajinskom jazyku, v ktorom herci a herečky umelecky tvoria s bábkou v životnej veľkosti prináša na javisko tému samoty a osamelosti. Účinkujú ľudia bez domova, telesne postihnutí a inak sociálne vylúčené osoby.

Vhodné aj pre deti od 10 rokov.

Vstup voľný

Divadlo bez domova

Pistoriho palác, Štefánikova 25
divadlobezdomova.sk, 02/52 49 85 08

9. 11., 19:30

**V. KLIMÁČEK: POSLEDNÍ HRDINOVIA (BATMAN, BARBARELA, BOND)
GUnAGU**

Hrajú: C. Kassai, G. Dzuríková, V. Horján, L. Garajová-Schrameková

Réžia: M. Luteránová

Vstupenky: ticketportal.sk, zvyšné lístky hodinu pred predstavením
Divadlo GUnAGU,
Františkánske nám. 7, gunagu.sk

10. 11., 19:00

I. VYSKOČIL: RADOSTNÁ UDALOSŤ

Nájsť dobrý podnájom nie je len tak. Podmienky majiteľa bytu sú najrozličnejšieho druhu. Dokonca, ako v našom prípade, podmienkou je, aby došlo k radostnej udalosti – narodeniu potomka. Podmienka je splnená, ale pre podnájomníka sa problémy nekončia. Práve naopak. Réžia: J. Krčmářová

Vstupenky: na mieste, polhodinu pred predstavením

Divadlo Ívery, Školská 14
divadloivery.sk

11. 11., 19:00

MEYDL, Korene&Kosti

Meydl je autorská inscenácia inšpirovaná udalosťami z obdobia okupovanej Varšavy, z dňa 12. mája 1943. Koncept vychádza zo skutočného príbehu dievčaťa zachráneného počas povstania vo varšavskom gete, ktoré by neprežilo bez statočnej pomoci susedy.

Meydl je obrazom sveta, v ktorom domov nie je chránený pevnými múrmi, strechou do ktorej neprší, krbom, ktorý zohrieva, ale krehkými telami a láskou.

Stoja aj dnes na brehu nebezpečenstva nevinní, ktorý čakajú na záchranu?

Réžia a dramaturgia: J. M. Gierdal

Účinkujú: B. Šoganová, T. Ružbašanová

Vstupenky: goout.com

TICHO a spol., Školská 14
tichoaspol.sk, 0944 351 537

11. 11., 19:30

V. KLIMÁČEK: RIADITELKY ZEMEGULE

Hrajú: B. Turzonovová, D. Abrahámová, M. Horváthová

Réžia: V. Klimáček

Vstupenky: ticketportal.sk, zvyšné lístky hodinu pred predstavením
Divadlo GUnAGU, Františkánske nám. 7, gunagu.sk

13. 11., 19:00

OBJEKT TY, Uhol_92

Mozaika vzťahov jedného človeka, podľa hier Anatol a Kolotoč od Arthura Schnitzlera. Veľa slov o láske. Vzplanutia, nuda, rozchody. Farby spektra, ktoré sa vždy zlejú do šedej. Prečo všetko vyprchá a kam mizne láska? Alebo to láska nikdy nebola? Inscenácia o hľadaní pravdivosti a hĺbky v dobe prázdna.

Účinkujú: K. Gurová, A. Juhásová, B. Palčíková

Vstupenky: goout.com

TICHO a spol., Školská 14

tichoaspol.sk,

0944 351 537

4. 11., 19:00

ZASTAVENÍ, Uhol_92

Čo by ste si so sebou vzali na opustený ostrov? Stále sme na ceste. Život je pohyb, no okolnosti nás môžu zastaviť. Tvrdo.

Text a réžia: A. Vrzgula

Účinkujú: J. Jablonský, L. Libjaková, N. Motlagh

Vstupenky: goout.com

TICHO a spol., Školská 14

tichoaspol.sk, 0944 351 537

14. 11., 19:30

V. KLIMÁČEK: VÁŽENÍ SUSEDIA, ZAMYKAJTE VCHOD

Hrajú: L. Vráblicová, R. Ondrejkočová, V. Horján

Réžia: V. Klimáček

Vstupenky: ticketportal.sk, zvyšné lístky hodinu pred predstavením Divadlo GUnaGU, Františkánske nám. 7, gunagu.sk

15. 11., 19:30

V. KLIMÁČEK: RIADITEĽKY ZEMEGULE

Hrajú: B. Turzonovová, D. Abrahámová, M. Horváthová

Réžia: V. Klimáček

Vstupenky: ticketportal.sk, zvyšné lístky hodinu pred predstavením Divadlo GUnaGU, Františkánske nám. 7, gunagu.sk

16. 11., 19:00

NIČ SA NESTALO

Monodráma o žene, ktorá sa snaží prísť na to, prečo podviedla manžela, a necíti žiadnu vinu.

Réžia: M. Jasaň

Účinkujú: L. Ondrušová a D. Ratimorský

Vstupenky: goout.com

TICHO a spol., Školská 14

tichoaspol.sk, 0944 351 537

18. a 19. 11. 2022

THE 24HR PLAYS

Tretí ročník 24-hodinového divadelného závodu – 24 hodín, 12 hercov, 4 režiséri, 1 priestor.

Štyri skupiny mladých divadelníkov vytvoria špecifický divadelný experiment. Všetkých účinkujúcich bude spájať jedna téma, ktorú sa dozvedia 18. 11. o 19:00. Následne budú mať 24 hodín plných hľadania a skúšania, ich výsledkom budú 4 krátke autentické diela, ktoré uvidíme 19. 11. o 19:00.

Vstupenky: goout.com

TICHO a spol., Školská 14

tichoaspol.sk, 0944 351 537

18. 11., 19:30

V. KLIMÁČEK: EVA ROBÍ Z DOMU (ESCAPE ROOM)

Hrajú: E. Sakalová, V. Horján, A. Jančina, N. Fašánková

Réžia: V. Klimáček

Vstupenky: ticketportal.sk, zvyšné lístky hodinu pred predstavením Divadlo GUnaGU, Františkánske nám. 7, gunagu.sk

20. 11., 19:30

V. KLIMÁČEK: V TOMTO MESTE ZDOCHOL PES (MILENCI A MILENKY)

Hrajú: L. Garajová-Schrameková, E. Sakalová, V. Horján, P. Ondrejčka, M. Rovňák

Réžia: V. Klimáček

Vstupenky: ticketportal.sk, zvyšné lístky hodinu pred predstavením Divadlo GUnaGU, Františkánske nám. 7, gunagu.sk

21. 11., 19:00

SVETLONOS, Odivo a I. Martinka

Tam, kde je tieň, musí byť aj svetlo. Čím urputnejšie hľadám svetlo v temnote, tým jasnejšie cítim, že to temno, som ja sám.

Réžia: M. Danadová, M. Kováčová, I. Martinka

Účinkujú: M. Danadová, I. Martinka, M. Bódyová, L. Kubičina

Vstupenky: goout.com

TICHO a spol., Školská 14
tichoaspol.sk,

0944 351 53722.

11., 19:30

V. KLIMÁČEK: YOUTUBERI Ó, BOŽSKÝ INTERNET)

Hrajú: D. Hartl/V. Plevčík, M. Meľo, V. Horján, M. Horváthová

Réžia: V. Klimáček

Vstupenky: ticketportal.sk, zvyšné lístky hodinu pred predstavením Divadlo GUnaGU, Františkánske nám. 7, gunagu.sk

24. 11., 19:00

O. WILDE: CELKOM VÁŽNE

Vydať sa za Ernesta je to najlepšie, čo môže dievča urobiť. Chudera každá žena, ktorej muž sa nevolá Ernest. Ale aj napriek tomu to páni Jack a Algernon nevzdávajú. Pri najhoršom sa ešte stále môžu dať prekrstiť. Niektoré veci treba brať v živote celkom vážne, aby si človek užil nejakú tú srandu.

Preklad a réžia: J. Krčmářová

Vstupenky: na mieste, polhodinu pred predstavením

Divadlo Ívery, Školská 14
divadloivery.sk

25. 11., 19:00

D. MACMILLAN, J. DONAHOE: VŠETKY ÚŽASNÉ VECI

Monodráma v podaní skvelého Mira Nogu je pútavým rozprávaním o živote muža, ktorý vyrástol v tieni opakovaných pokusov svojej mamy o samovraždu. Hovorí nám svoj vlastný príbeh, príbeh milujúceho syna, ktorý sa rozhodol vytvoriť zoznam všetkého úžasného, čo na tomto svete je, aby svojej mame dokázal, že každý deň môže objaviť niečo nové, prečo stojí za to žiť. Podarí sa mu ju presvedčiť? A podarí sa mu o tom presvedčiť samého seba?

Réžia: R. Horňák

Účinkuje: M. Noga

Vstupenky: goout.com

TICHO a spol., Školská 14

tichoaspol.sk, 0944 351 537

25. 11., 19:30

V. HORJÁN: ADRENALÍN (PÄŤ RÁD NA DOBRÝ ROZCHOD)

Hrá: V. Horján

Spolupráca a réžia: V. Klimáček

Vstupenky: ticketportal.sk, zvyšné lístky hodinu pred predstavením

Divadlo GUnaGU, Františkánske nám. 7, gunagu.sk

25.–26. 11. 2022

ERROR 2022

16. ročník medzinárodného festivalu bezdomoveckých divadiel z krajín

V4. Vstup voľný

Divadlo bez domova, Pistoriho palác, Štefánikova 25

divadlobezdomova.sk, 02/52 49 85 08

26. 11., 19:30

V. KLIMÁČEK: MUŽI SA MINULI (DÁŠA, RÚT & SISÁ), GUnaGU

Hrajú: A. Vargová, V. Horján, M. Meľo, M. Hronský

Réžia: S. Ferancová

Vstupenky: ticketportal.sk, zvyšné lístky hodinu pred predstavením

Divadlo GUnaGU, Františkánske nám. 7, gunagu.sk

27. 11., 19:00

Z. KRIŽKOVÁ: PÁN Q. A JEHO DON QUIJOTE, divadlo TICHŤO a spol.

Komická trúchlohra o jednom z nás a rytierovi smutnej postavy.

Réžia: R. Horňák

Účinkujú: I. Martinka, J. Sovičová, P. Minár, B. Šogánová, J. Matejčík, D. Selecký

Vstupenky: goout.com

TICHŤO a spol., Školská 14

tichoaspol.sk, 0944 351 537

27. 11., 19:30

V. KLIMÁČEK: VÁŽENÍ SUSEDIA, ZAMYKAJTE VCHOD, GUnaGU

Hrajú: L. Vráblicová, R. Ondrejkočová, V. Horján

Réžia: V. Klimáček

Vstupenky: ticketportal.sk, zvyšné lístky hodinu pred predstavením

Divadlo GUnaGU, Františkánske nám. 7, gunagu.sk

28. 11., 19:30

V. KLIMÁČEK: HEREČKY (MILUJ BLÍŽNEHO SVOJHO), GUnaGU

Hrajú: Z. Kronerová, D. Abrahámová, G. Dzuríková, V. Horján

Réžia: V. Klimáček

Vstupenky: ticketportal.sk, zvyšné lístky hodinu pred predstavením

Divadlo GUnaGU, Františkánske nám. 7, gunagu.sk

30. 11., 19:30

V. KLIMÁČEK: HORÚCE LETO 68 (AKO SME UTEKALI), GUnaGU

Hrajú: Z. Kronerová, G. Dzuríková, M. Maťová

Réžia: V. Klimáček

Vstupenky: ticketportal.sk, zvyšné lístky hodinu pred predstavením

Divadlo GUnaGU, Františkánske nám. 7, gunagu.sk

výstavy

1.–30. 11. 2022

**32. MESIAC FOTOGRAFIE
INŠTITÚT TVORIVEJ**

FOTOGRAFIE (CZ): TVÁROU V TVÁR

Portréty, autoportréty a autoreflexie študentiek a študentov Inštitútu tvorivej fotografie FPF Sliezskej univerzity v Opave.

Kurátori: V. Birgus, O. Ďurczak, M. Szalast

Info:

[FB/stredoeuropskydomfotografie](#)

Otvorené: ut–ne 14:00–19:00
Pistoriho plác, Štefánikova 25

3. 11.–27. 11. 2022

**A. GOGOVÁ:
INTERFEJSY A PATTERNY**

Kurátorky: M. de Menezes, M. Mitášová

Vernisáž: 3. 11., 18:00

Otvorené: ut–ne 15:00–19:00
Staromestská galéria ZICHY,
Ventúrska 9, vchod z ulice

4. 11.–30. 11. 2022

**32. MESIAC FOTOGRAFIE
J. BUTZKE, S. MILKOVÁ: EVOKÁCIA-
EVOKATÍVNA OBRUČ**

Organizátor: Stredoeurópsky dom fotografie

Galéria F7, Františkánske nám. 7

Otvorené: ut–so 15:00–19:00

10.–15. 11. 2022

MLÁDEŽ EÚ 2022

Výstava umeleckej súťaže Mládež EÚ 2022 pre všetky stredné školy na území SR, Organizátor: Ministerstvo investícií, regionálneho rozvoja a informatizácie SR

Otváracie hodiny: ut–ne 14:00–19:00

Vstup voľný

Pistoriho plác, Štefánikova 25

13. 9.–6. 11. 2022

**P. KORČEK: BRATISLAVA – MESTO
NA SÚTOKU DVOCH RIEK**

Dokumentárny fotografický projekt skúma rieky Dunaj a Moravu ako neoddeliteľné súčasti Bratislavy a jej okolia.

Otvorené: ut 13:00–17:00, str 13:00–17:00, št 13:00–18:00, prvá a posledná sobota mesiaca 13:00–18:00

Galéria Nadácie Slovak Press Photo,
Zichyho palác, Ventúrska 9

22. 11.–4. 12. 2022

**KAROL CHUDOMELKA A JEHO
PRÍNOS PRE PAMIATKOVÚ
STAROSTLIVOSŤ**

Kolokvium: 22. 11., 13:00–16:30

Vernisáž: 22. 11., 17:00

Pri príležitosti stého výročia narodenia architekta a pamiatkára Karola Chudomelku vám priblížime život a dielo významnej osobnosti česko-slovenskej architektonickej a pamiatkarskej scény druhej polovice 20. storočia. Karol Chudomelka je nositeľom prestížnej Ceny Dušana Jurkoviča a Ceny Emila Belluša za celoživotné dielo.

Organizátor: Fakulta architektúry a dizajnu STU

Vstup voľný

Otvorené: ut–ne 14:00–19:00

Pistoriho plác, Štefánikova 25

špeciálne pre seniorov

8. 11., 13:30
INFOSERVIS SENIORA
Vstup len pre členov ZZPO III.
KC Gaštanová 19

14. 11., 15:30
PAMAŤ A PROCESY
Vplyv veku na pamäť a emócie. Cvičenie na lepšiu koncentráciu a krátkodobú pamäť. Prednáška spojená s tréningom pamäti s Mgr. A. Palkovič.
Vstupné: 2€
Pistoriho plác, Štefánikova 25

25. 11., 14:00
KATARÍNSKA ZÁBAVA
Spoločenské posedenie.
Vstup len pre členov Klubu seniorov a Jednoty dôchodcov 07.
KC Gaštanová 19

pondelky a štvrtky, 12:30–16:30
KLUB SENIOROV
KC Gaštanová 19
každý štvrtok
9:30–10:45 NEMECKÝ JAZYK
s E. Smolíkovou
10:45–12:15 ANGLICKÝ JAZYK
s K. Bánskou
Prihlasovanie a bližšie informácie:
aksenba@aksen.sk
KC Gaštanová 19

každý štvrtok, 13:30–17:00
JEDNOTA DÔCHODCOV
13:30 cvičenie, 15:00 úradná hodina,
16:00 bridžový klub
KC Gaštanová 19

každý utorok, 16:00
ZÁBAVNÝ PC KURZ
3. časť: Notebook a práca s obrázkom

Kurz je určený pre všetkých, ktorí sa chcú naučiť základy práce na notebooku – používať internet, USB kľúč a odhaliť ďalší, im neznámy, svet počítačov, ako prácu s obrázkami a fotografiami, vytváranie prezentácie a videí, koláží, fotokníh...
Každý mesiac bude venovaný inej problematike, takže je možné prihlásiť sa aj počas už prebiehajúceho kurzu, podľa záujmu o jednotlivé témy.
Lektorka: J. Pechrová
Vstupné: 6€ / 1 stretnutie (3€ seniori)
KC Gaštanová 19

seniorské filmové matiné

každý utorok, 11:00

SENIORSKÉ MATINÉ

Kino Film Europe, Pistoriho palác,
Štefánikova 25

Vstupné: 4,50 € (seniori 3,50 €)

kino.filmeurope.sk

8. 11. FLORENCINO

KNÍHKUPECTVO ○

Anglicko 1959. V malom východoanglickom mestečku sa Florence Green, napriek zdvorilej, ale bezohľadnej miestnej opozícii, rozhodne otvorí kníhkupectvo a tak v ospalom mestečku vyvolá knižnú revolúciu.

r. I. Coixet, 2017, GB/ES/D, 108 min

Účinkujú: E. Mortimer, B. Nighy a ďalší

15. 11. OCEĽOVÉ DÁMY ○

Dôchodok na plný plyn! V tejto pohodovej komédii sa tri staršie sestry vydávajú na sebazpoznávací výlet po tom, čo 75-ročná Inkeri nechtiac zabije svojho muža panvicou.

r. P. Tola, 2020, F, 105 min

Účinkujú: L. Uotila, S. Pakkasvirta, S. Sella a ďalší

22. 11. ŽENOU Z BOŽEJ VÔLE

Nora je mladá žena v domácnosti v švajčiarskej dedine na prelome 60. a 70. rokov minulého storočia. Dedinský i rodinný mier je značne narušený, keď Nora začne presadzovať hlasovacie právo pre ženy a ich právo na zamestnanie.

r. P. Volpe, 2017, CH, 92 min

Účinkujú: M. Leuenberger, M. Simonischek a ďalší

29. 11. DENNÍK KOMORNEJ ○

Príbeh ambiciózne a krásnej chyžnej, ktorá na francúzskom vidieku pracuje pre rodinu boháčov. Podľa predlohy románu Octava Mirbeaua Denník komornej.

r. B. Jacquot, 2014, F, 92 min

Účinkujú: L. Seydoux, V. Lindon a ďalší

kurzy, prednášky

3. 11. a 24. 11., 19:00–20:30

TELOHRA dospelí

Tanečno-pohybové workshopy pre verejnosť. Ponoríme sa do témy kontaktu. Budeme spolu zdieľať štvrtkový, večerný čas v somatických, fyzických a performatívnych zadaniach. Preskúmame vrstvy a podoby vzájomného kontaktu.

3. 11. s B. Janákovou

24. 11. s M. Staškovou

Prihlasovanie:

telohramimoos@gmail.com

KC Školská 14

6. 11., 14:00

NEZNÁME ZNÁME MIESTA: BRATISLAVSKÉ FONTÁNY V PREMENÁCH ČASU

Tematická vychádzka s odborným výkladom.

Čím by boli bratislavské námestia, parky a nádvoria bez fontán? Hoci sú kamenné alebo kovové, rozprávajú nám svoje príbehy. Nezriedka sú s nimi spojené povesti, v ktorých ožívajú rôzne postavičky. Niektoré stoja pevne na svojom mieste a iné, akoby dostali z času na čas nohy a zrazu ich nájdeme na inom mieste, dokonca niektoré poskladané z častí rôznych fontán. Prejdeme sa Starým Mestom okolo niektorých z nich a porovnáme si súčasný stav s fotografiami z minulosti.

Lektorka: Z. Gombárová

Registrácia:

eva.kostalova@staremesto.sk

Začiatok trasy: Ganymedova fontána pred historickou budovou SND

11.–13. 11., 18:00

5 RYTMOV

Pohyb pre deti, rodičov a starých rodičov s lektorkou Mišou Trizuljakovou.

Registrácia:

5rytmovregister@gmail.com

Pistoriho plác, Štefánikova 25

24. 11., 17:00

ZELEŇ U VÁS DOMA II: SUŠENÉ KVETY

Spolu s Flower Therapy si vytvoríme zaujímavú farebnú kompozíciu zo sušených kvetov. Ako podkladový materiál nám bude slúžiť kresliaci papier, kde si rozložíme kvety a vytvoríme rôzne farebné kompozície. Povieme si niečo o kvetoch, ktoré budeme používať, ako kvety správne sušiť, kedy ich zbierať a čo všetko z nich vieme vytvoriť.

Vstupné: 10 €

(2 € návštevníci nad 65 rokov a deti do 7 rokov)

Rezervácie lístkov:

daria.chriastelova@staremesto.sk

Pistoriho plác, Štefánikova 25

28. 11., 17:00

ŽENY V ÚZADÍ MUŽOV

Prechádzka históriou spojená s premietaním o ženách známych mužov spojených s Bratislavou.

Lektorka: A. Turanská

Vstup voľný (do naplnenia kapacity miestnosti)

Registrácia:

eva.kostalova@staremesto.sk

KC Gaštanová 19

cvičenia

pondelky, 17:00

PILATES FIT pre začiatočníkov, pokročilých a mierne pokročilých

Ide o jeden z najúčinnejších cvičebných programov zameraný na rovnomerné vyváženie povrchových a hlbokých svalov ľudského tela, udržanie telesnej kondície. Cvičenie je obohatené o prvky rehabilitačné, strečing, prvky jogy, a posilňovanie celku i jednotlivých svalových partií.

Prihlasovanie: 0905 506 079

Lektorka: Z. Kondé

KC Gaštanová 19

pondelky 18:15

BODYBALANCE

Kombinácia pomalých posilňovacích a strečingových cvičení s relaxačnými cvičeniami.

Prihlasovanie: 0905 731 621,

riabakosova@gmail.com

Lektorka: M. Bakošová

KC Gaštanová 19

pondelky 19:30

YIN JOGA S ĽUBICOU

Meditatívna joga pre uvoľnenie tela a mysle. Niekoľkominútové asány prečisťujú meridiány – energetické dráhy v tele a ovplyvňujú čakry – energetické centrá.

Prihlasovanie:

lubica.husarova@reformcapital.com

Lektorka: Ľ. Husárová

KC Gaštanová 19

utorky 17:00–18:30

ČCHI-KUNG pre začiatočníkov a mierne pokročilých

Tradičné cvičenie pre zdravie a pohodu. Čchi-kung pomáha ľuďom s tráviacimi a žalúdočnými ťažkosťami, vysokým krvným tlakom, tým, čo sú nervózni, bolí ich chrbát alebo trpia migrénami.

Cena: 4€ / 1 cvičenie

Lektor: L. Horniak

KC Gaštanová 19

stredy 17:00

JOGA FLOW

Cvičenie, ktoré buduje silu, flexibilitu a rovnováhu. Joga je cesta spoznávania tela, dychu a mysle, je to spojenie všetkých týchto troch prvkov.

Prihlasovanie:

lubica.husarova@reformcapital.com

Lektorka: Ľ. Husárová, certifikovaná

KC Gaštanová 19

stredy 18:15

KONDIČNÉ CVIČENIE PRE ŽENY

Lektorka: D. Krošláková

Cena: 4 € / 1 cvičenie

KC Gaštanová 19

štvrtky 10:00

RELAX JOGA

Holistický a komplexný systém vychádzajúci z autenticity tradičného dedičstva jogy s prispôbením pre potreby moderného človeka.

Lektorka: V. Diešková.

Cena: 4€ / 1 cvičenie (seniori 2€)

KC Gaštanová 19

štvrtky 17:00

TAI CHI CHUAN

Cena: 4€ / 1 cvičenie

Lektor: L. Horniak

KC Gaštanová 19

kontakty

magazin@staremesto.sk

Alžbeta Marendiaková
Dana Sládeková
+421 (2) 52 49 68 68
alebo 0911 665 273

Staromestské centrum
kultúry a vzdelávania
Školská 14
811 07 Bratislava

program: staromestskekluby.wixsite.com/kulturavstaremmeste

Staromestské centrá
kultúry a vzdelávania

Zichyho palác

Ventúrska 9
811 01 Bratislava
informácie: +421 (2) 54 43 16 81
Martina Mišíková, 0903 650 701
martina.misikova@staremesto.sk

Pistoriho palác

Štefánikova 25
811 05 Bratislava
Informácie: +421 (2) 52 49 18 28
Monika Spišiaková, 0918 430 980
alebo +421 (2) 52 49 18 28
monika.spisiakova@staremesto.sk

Galéria F7

Františkánske námestie 7
811 01 Bratislava
Borivoj Medelský, +421 (2) 54 43 33 35
alebo 0911 238 710
borivoj.medelsky@staremesto.sk

Gaštanová 19

811 04 Bratislava
Eva Košťálová, +421 (2) 54 77 73 66
eva.kostalova@staremesto.sk

fotografie canva.com, A. Marendiaková, Kino Film Europe,
čítatelia, TICHŤO a spol., divadlo Ívery, Tatiana Stanová,
Jozef Rozbora